

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cebotari Vitali, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului mixt penal, civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Cahul din 18 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe

*Antocel Dumitru Xxxxx, născut la 11.04.1986,
originar din s. Xxxxx, r-nul Xxxxx, domiciliat
în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 26.04.2018 – 03.01.2019;*

2. *instanța de apel: 18.02.2019 – 18.03.2019;*

3. *instanța de recurs: 21.05.2019 – 04.09.2019.*

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 03 ianuarie 2019, Antocel Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de 180 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

În conformitatea cu art. 88 Cod penal, ținându-se cont de perioada aflării sub arest de la 26.12.2018 până la 03.01.2019, s-a aplicat definitiv pedeapsa sub formă de 144 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a explicat lui Antocel Dumitru consecințele art. 67 alin.(3) Cod penal că în caz de eschivare de la munca neremunerată în folosul comunității se va înlocui cu închisoare patru ore de muncă neremunerată cu o zi de închisoare.

S-a încasat de Antocel Dumitru în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în suma de 320 lei, pentru efectuarea expertizei și întocmirea raportului de constatare nr. 201811D0066 din 22.03.2018.

S-a respins ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate pe hârtie și imprimatele pentru instrumentarea cauzei penale în suma de 14 lei 82 bani din contul inculpatului.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Antocel Dumitru la 14 martie 2018, în jurul orelor 18.30, aflându-se la domiciliul său situat în sat. Xxxx, r-nul Xxxxx, unde locuiește împreună cu cet. Balcanu Elena, care în corespundere cu prevederile art. 133¹ Cod penal este membru al familiei, pe fonul unui conflict survenit între dâșii, cu scopul cauzării leziunilor corporale, intenționat i-a aplicat o lovitură cu un băț de lemn peste brațul drept, astfel cauzând părții vătămate Balcan Elena, vătămări corporale medii.

Acțiunile lui Antocel Dumitru au fost încadrate în prevederile art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, cu indicii: „*Violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin alte acțiuni violente, care au provocat vătămarea medie a sănătății*”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Mîțăblîndă Sergiu, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Antocel Dumitru să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. c) Cod penal și condamnat la 1 an și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

3.1. În apelul declarat, procurorul a invocat următoarele:

- instanța de judecată a aplicat pedeapsa în alte limite decât cele prevăzute de lege și greșit a individualizat-o în raport cu prevederile capitolului VII din partea generală a Codului penal, motiv pentru care sentința în această parte necesită a fi casată din următoarele considerente.

Potrivit art. 75 Cod penal, la individualizarea pedepsei se ține seama de dispozițiile Părții generale a Codului penal, limitele speciale ale pedepsei, gradul de pericol social al infracțiunii concret săvârșite, personalitatea infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală.

Instanța de judecată nu a ținut cont de împrejurările în care a fost comisă infracțiunea dată, de personalitatea inculpatului care la locul de trai se caracterizează pozitiv, însă pe tot parcursul examinării cauzei penale nu și-a recunoscut vina și fiind la

curent că cauza penală a fost expediată în judecată intenționat nu s-a prezentat în ședința de judecată și intenționat a părăsit locul de trai, prin ce s-a eschivat de a se prezenta în instanța de judecată, ceea ce a dus la aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv și cu anunțarea lui în căutare, în cadrul examinării probelor prin diferite metode a influențat partea vătămată să schimbe declarațiile, iar aceste motive a dus la tergiversarea judecării cauzei penale în termeni rezonabili, fapt ce nu exclude că dânsul va avea un astfel de comportament pe parcursul executării pedepsei aplicate de către instanța de judecată, comportament ce va duce la cheltuieli suplimentare suportate de stat;

- reieșind din circumstanțele cauzei penale stabilite, și anume obiectul care a fost folosit la comiterea infracțiunii, modalitatea de formare a leziunilor corporale pe corpul părții vătămate, faptul că anterior partea vătămată a fost supusă la acțiuni de violență în familie de către inculpat, însă nu le-a reclamat, toate aceste circumstanțe denotă că în privința inculpatului urmează a-i fi aplicată o pedeapsă mult mai aspră decât cea stabilită de către instanța de fond;

- raportând dispoziția prevederilor art. 88 alin. (3) Cod penal și termenul menținerii a inculpatului în starea de arest 8 zile, adică de la 26 decembrie 2018 până la 03 ianuarie 2019, se constată că instanța de judecată urma să-i reducă pedeapsa cu 32 de ore muncă neremunerată în folosul comunității, ceea ce în final rezultă 148 ore muncă neremunerată, însă nu orele menționate în dispozitivul sentinței;

- instanța de judecată nu a luat în considerare faptul că infracțiunea incriminată inculpatului este o faptă ilicită răspândită și reprezintă o problemă social complexă, astfel instanța de judecată prin aplicarea pedepsei mai blânde decât cea solicitată de acuzatorul de stat nu va fi realizat scopul legii penale și combătut acest fenomen.

4. Prin decizia Colegiului mixt penal, civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Cahul din 18 martie 2019, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, sentința primei instanțe a fost contestată în partea individualizării pedepsei inculpatului, nefiind contestată calificarea și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Totodată, instanța de apel, examinând materialele dosarului, a ajuns la concluzia că prima instanță corect a stabilit aspectele de fapt și de drept ale cauzei, pronunțându-se corect asupra acțiunilor imputate inculpatului.

La individualizarea și stabilirea categoriei și mărimii pedepsei în privința

inculpatului, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care anterior nu a fost atras la răspundere penală, are la întreținere doi copii minori, se caracterizează pozitiv, de lipsa circumstanțelor cauzei ce agravează răspunderea, a ținut cont de scopul pedepsei penale îndreptate spre restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni de către inculpat.

Instanța de apel a notat, că pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Instanța de apel a considerat că, inculpatul Antocel Dumitru nu prezintă pericol social în măsura în care ar urma să fie izolat de societate, or, în chestionarul de evaluare a riscurilor este indicat că nivelul de risc a fost evaluat ca unul scăzut (f.d. 7). Inculpatul nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog (f.d. 36-37), este pentru prima dată pe banca acuzaților, la locul de trai se caracterizează pozitiv (f.d. 31), are la întreținere 2 copii minori, și-a cerut scuze în instanța de fond, cât și de apel de la partea vătămată pentru cele comise iar partea vătămată l-a iertat și a declarat că nu are pretenții față de acesta.

Argumentul procurorului precum că inculpatul nu a recunoscut vinovăția, nu a manifestat căință, nu atrage necesitatea stabilirii unei pedepse mai aspre, or aceste elemente de individualizare a personalității inculpatului și-au găsit reflectare în ajustarea pedepsei penale stabilite acestuia.

Alegația procurorului precum că în cadrul examinării probelor inculpatul Antocel Dumitru prin diferite metode a influențat partea vătămată să-și schimbe declarațiile, nu poate fi luată în considerare în lipsa unor probe pertinente, și se prezintă a fi cu caracter pur declarativ, or, atât în cadrul primei instanțe, cât și în cadrul instanței de apel, partea vătămată Balcan Elena l-a iertat pe inculpatul Antocel Dumitru și a declarat că nu are pretenții față de acesta.

Referitor la faptul invocat de procuror în cererea de apel precum că instanța de judecată incorect i-a stabilit pedeapsa sub formă de 144 ore muncă neremunerată în folosul comunității, or, ar fi trebuit să-i aplice 148 de ore muncă neremunerată, reieșind

din prevederile art. 88 alin. (3) Cod penal și termenul menținerii inculpatului în stare de arest 8 zile, de la 26.12.2018 până la 03.01.2019, instanța de apel a considerat neîntemeiate cele invocate, or, inculpatul a stat în stare de arest 9 zile și nu 8 cum invocă procurorul, respectiv, aplicând prevederile art. 88 alin. (3) Cod penal rezultă că instanța de judecată corect i-a redus pedeapsa cu 36 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, astfel că, instanța de judecată i-a aplicat corect pedeapsa definitivă de 144 ore muncă neremunerată.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului invocă faptul că:

- pedeapsa penală stabilită lui Antocel Dumitru, prin sentința din 03 ianuarie 2019 și menținută prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 18 martie 2019 este prea blândă și nu corespunde principiului individualizării pedepsei penale;

- inculpatul în cadrul urmăririi penale și în instanțele de judecată nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor imputate, nu s-a căit de cele comise fiindu-i dovedită vinovăția, nu s-a prezentat în ședința de judecată și intenționat a părăsit locul de trai, prin ce s-a eschivat de a se prezenta în instanța de judecată, ceea ce a dus la aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv și cu anunțarea lui în căutare, în cadrul examinării probelor prin diferite metode a influențat partea vătămată ca să-și schimbe declarațiile, și aceste motive au dus la tergiversare judecării cauzei penale în termeni rezonabili. Nu se exclude că, dânsul, astfel de comportament îl v-a avea și pe parcursul executarea pedepsei aplicate de către instanța, comportament care v-a duce la cheltuieli suplimentare suportate de către stat;

- reieșind din circumstanțele cauzei penale stabilite și anume obiectul care a fost folosit la comiterea infracțiunii, modalitatea de formare a leziunilor corporale pe corpul părții vătămate, care va avea un impact serios asupra dezvoltării personalității fizice și psihice, precum și faptul că anterior Balcan Elena a mai fost supusă la acțiuni de violență în familie de către inculpat, însă nu le-a reclamat. Toate aceste circumstanțe denotă că în privința inculpatului urmează să-i fie aplicată o pedeapsă mult mai aspră decât cea aplicată de către instanța de fond;

- de instanțele de judecată nu au fost luate în vedere că sancțiunile penale, pentru a-și atinge scopurile și pentru a avea eficiență funcțiile lor, trebuie să fie corect

individualizate, motiv pentru care individualizarea pedepselor constituie un principiu de bază a dreptului penal.

Instanța de fond, la stabilirea pedepsei a invocat despre caracterul și gradul pericol social al infracțiunii, persoana inculpatului care nu are antecedente penale, însă acestea împrejurări, nu sânt de natură a minimaliza pedeapsa, având în vedere că sunt circumstanțe legate de rolul vinovatului, de conduita acestuia înainte, în timpul și după consumarea infracțiunii.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Colegiul reține că în susținerea recursului avocatul a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și când instanța de apel nu a individualizat corect pedeapsa.

Instanța de recurs menționează însă că, prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul reține că, recurentul critică decizia contestată în partea ce ține de pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea blândă, solicitând în acest sens stabilirea unei pedepse mai aspre.

Privitor la pedeapsa stabilită inculpatului de către instanțele de fond, Colegiul consideră că acestea și-au motivat just soluția adoptată în acest sens, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța

de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele de fond au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează că instanța de apel menținând sentința atacată în partea stabilirii pedepsei inculpatului, a pronunțat o decizie întemeiată și motivată, iar pedeapsa stabilită acestuia, răspunde scopului de corectare și reeducare prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea unei pedepse mai aspre, urmează a fi declarată ca neîntemeiată.

Totodată, Colegiul menționează că criticile formulate de procuror în recurs sunt identice cu cele indicate în apel și au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la *pct. 4.1.*, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator al cauzei penal dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărârii recurate.

În viziunea instanței de recurs concluziile expuse pe larg de către instanța de apel în decizia sa, sunt juste iar criticile recurentului nu constituie temeiuri de a răsturna

situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Reținând prevederile sus menționate, Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cebotari Vitali, împotriva deciziei Colegiului mixt penal, civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Cahul din 18 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Antocel Dumitru Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **20 septembrie 2019**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana